

Teknősrajzás Floridában

Írta: Buzás Balázs (Miami, FL)

A TENGERITEKNŐSÖK TÖBB MINT 100 MILLIÓ ÉVE HASZNÁLJÁK TOJÁSRAKÓ HELYKÉNT A FLORIDAI PARTOKAT, DE VAJON MI A HELYZET MOST, HOGY A VILÁG MINDEN TÁJÁRÓL IDESEREGLŐ TURISTÁK BIRTOKBA VETTÉK A STRANDOKAT? ÉNEK PRÓBÁLTUNK UTÁNAJÁRNI.

A tavalyi 3000-4000 nőstény ál-cse-repesteknős (*Caretta caretta*) helyett ebben az esztendőben több mint 5000 példány ért partot Kelet-Floridában, hogy West Palm Beach-en, egy alig 6 mérföldes (körülbelül 8-10 km-es) szakaszon lerakja a tojásait. Larry Wood, a Marinelife Center of Juno Beach kurátora szerint ilyen tömeges tojásrakást két évente lehet megfigyelni. Az 5-10 éve ugyanitt kikelt fiókák most tértek vissza először „szülőföldjükre”, hogy tovább gyarapítsák a tengeritekknősök egyébként rendkívüli módon megfogyatkozott egyedszámát. Kisebb mennyiségben, de más fajok is képviseltetik magukat. Például a kérgesteknős (*Dermochelys coriacea*) és a közönséges levesteknős (*Chelonia mydas*). A két legritkább faj, a közönséges cserepesteknős (*Eretmochelys imbricata*) és az atlanti fattyútekknős (*Lepidochelys kempii*) alig néhány egyede jelenik meg itt, így ezekre különös figyelmet fordítanak a természetvédők. A rekord év mégis 1994 volt, amikor Palm Beach megye tengerpartján összesen 12 600 fészket számoltak és jelöltek meg az itt dolgozó önkéntesek és hivatásosok.

Ottjártunkkor már a vége felé közeledett a teknősszezon, mégis, vagy 10 teknős tojásrakásának lehettünk

ban napnyugta közeledtével érkeznek, hűvösebb idő esetén (körülbelül 25 °C) azonban már előbb is megfigyelhetők, ahogy a dűnesor felé araszolgatnak, hogy a saját maguk által ásott fészekgödörbe lerakják 75-150 tojásukat. Maga a fészekgödör kiásása 1-3 órát vesz igénybe, a tojásrakás néhányszor tíz perccel.

Juno Beach szabadstrand. Szerencsére nem olyan zsúfolt, mint Miami Beach tengerpartja. Szállodasor itt is van, de a dűnesort szigorúan védik és gondozzák. A part mentén táblák hívják fel a figyelmet az itt szaporodó teknősökre, melyek jelenlétére minden floridai ember igen büszke. A teknősök zavarása, befogása, fészkeik megbolygatása az 1987-ben elfogadott Palm Beach County Sea Turtle Protection Ordinance-ban meghatározott szigorú büntetést von maga után (minimum 500\$), és a vadőrök és a rendőrség embe-

A szerző felvétele

Bogosi Zoltán felvétele

rei folyamatosan ellenőrzik is a terepet. Az éjszakai tengerpart egyébként is állandó felügyelet alatt áll. Szinte óránként jelenik meg fölötünk egy-egy reflektorozó helikopter.

A Marinelife Center munkatársai a főidényben minden fészket megjelölnek, dátummal és sorszámmal látnak el, így nagyjából kiszámolható a fiókák kikelésének várható időpontja. Ez a tojásrakástól számított 55-60. nap, általában július és október között. A kis teknősök az éjszaka leple alatt (többnyire teliholdkor), csoportosan igyekeznek elérni a tengert. Tájékozódásukat a csillagos égbolt és a part lejtése segíti. A legtöbb példány ilyenkor pusztul el, ki-

Tudomásunk szerint a közeli Kubában évről évre kevesebb mint 1000 közönséges cserepesteknős (*Eretmochelys imbricata*) fészkel, az ország mégis többször megpróbálta „visszaminősíteni” (a Washingtoni Egyezmény II. függelékébe átsoroltatni) a „kubai vizekben honos populációt”, így próbálva ellenőrizhetetlenné tenni az ezzel a fajjal folytatott kereskedelmet. Az előterjesztést a részes felek szerencsére minden alkalommal elvetették. Az atlanti fatyúteknős (*Lepidochelys kempjii*) a II. Világháborút követően még igen nagy (több mint hatvanezres) egyedyszámban költött a Mexikói-öbölben, manapság azonban évente alig 2000 nőtény száll partra, hogy itt rakja le a tojásait. A kergesteknős (*Dermochelys coriacea*) legközelebbi költőtelepét St. Croix szigetén találjuk (Virgin-szigetek, Egyesült Államok). A cheloniológusok közül többen vitatják a tengeriteknős fiókák előnevelésének hasznát, s inkább a fészkelőhelyek zavarásmentessé tételében és a felnőtt egyedek hatékonyabb védelmében látnák biztosítva a fajok fennmaradását.

Farkas Balázs

fáradás és/vagy kiszáradás következtében, illetve a ragadozók áldozatává válva. Habár a tengeri madarak éjszaka nem vadásznak, a legtöbb ragadozó hal éppen ilyenkor csap le áldozatára. A víz elérése tehát nem jelent semmiféle biztosítékot a túlélésre. Még hátra van néhány órás úszás a nyílt tengerig. Olyan ez, mintha egy újszülött embergyerek rögtön 400 m-es gátfutással kezdené az életét.

A part mellett sorakozó szállodák és luxus lakóházak fényei nagyban rontják a kis teknősök tájékozódó képességét. A dűnesor sötét sziluettjei között kelnek ki, és megpillantják a csillagos eget az óceán felett. Logikus, hogy arra sietnek, de a civilizáció közbeszól az utcai lámpák és házak fényeivel, ezért gyakran előfordul, hogy a kicsinyek rossz irányba indulnak el. Ha ilyenkor egyszerűen visszafordítják őket, az még vajmi kevés esélyt ad nekik a túlélésre, ezért Larry Wood és lelkes segítői összegyűjtik őket, és a Marinelife Center több ezer literes kádjaiban megkezdik a felnevelésüket. További veszélyt jelentenek a műanyag flakonok és halászháló a parton, illetve a vízben. Szerencsére az éjszakai világítást és a járművek közlekedését a parton törvény szabályozza. Március 1-től október 31-ig tilos a parton világítani, és a környék lakóit is arra kérik, hogy oltsák le lámpáikat 23 óra után.

A Marinelife Center nemcsak a kis teknősök felnevelésében segít, hanem egy teknőskórházat is üzemeltet. Jelenleg 6-7 példányt gondoznak, melyek többségét halászhálóból szabadították ki, egy példány jobb mellső lábát pedig amputálni kellett: sérülését valószínűleg egy motorcsónak vagy egy jet-ski okozta.

Remek kis múzeumot is üzemeltetnek, és rendszeresen tartanak előadásokat és bemutatókat a környék iskolásainak, tanárainak. Szívesen látják az önkénteseket és az állatokat megfigyelni vágyó laikusokat is.

A cikk elkészítéséhez nyújtott segítségért köszönet Larry Wood kurátornak és Farkas Balásznak.